

SŁOWO OD REDAKCJI

Oddany do rąk Czytelnika numer „Mazowieckich Studiów Humanistycznych” ma charakter szczególny. Powstał w związku z przypadającym w bieżącym roku niezwykłym jubileuszem 95 urodzin jednego z najwybitniejszych historyków polskich, Profesora Janusza Pajewskiego.

Od 1946 roku Profesor jest związany z Uniwersytetem Poznańskim, noszącym następnie imię Adama Mickiewicza. Jednak nigdy nie przestał być, przynajmniej częścią swojego serca, warszawiakiem. Ta Jego podwójna przynależność znalazła wyraz właśnie w niniejszym tomie, przygotowanym wspólnie przez redakcję pisma i Uniwersytet im. Adama Mickiewicza.

Zgodnie z przyjętym pięknym obyczajem, autorzy zamieszczonych tu tekstów zapragnęli złożyć Jubilatowi dar w takich razach najwłaściwszy: owoce, choćby niewielkie, własnych badań i przemyśleń. Artykuły te wyszły spod piór przyjaciół Profesora, Jego kolegów, a także Jego uczniów i uczniów uczniów – aż do czwartego pokolenia, do „prawników” naukowych. Spotkanie kilku pokoleń w tym tomie jest symbolem długofalowego oddziaływania Profesora Pajewskiego na historiografię polską. Jest to też oddziaływanie nader rozległe. Z tego względu nie sposób było pomyśleć tę zbiorową publikację jako monotematyczną. Znaleźć w niej tedy można teksty poświęcone różnym okresom dziejowym, historii zarówno powszechnej, jak i Polski. Sąsiadują ze sobą monograficzne ujęcia wybranego zagadnienia i wizje rozleglejsze, na niewielu stronach przedstawiające przemyślenia o rozległym zasięgu, w skrajnym wypadku z lotu ptaka obejmujące kilka stuleci. Za każdym jednak razem można dostrzec więź, która w jakiś sposób łączy dany tekst z zainteresowaniami Profesora Pajewskiego, z Jego pośrednią choćby inspiracją. W ślad za tym problematyka przedstawianych tu studiów należy do szeroko rozumianej historii politycznej Europy (w tym i Polski) w czasach nowożytnych i najnowszych. Za pewien wyjątek od tej reguły można uznać artykuł ostatni, poświęcony dziejom katedry, którą przez

długie lata kierował Profesor Pajewski. I on jednak ma charakter nie tylko ilościowy, ale i w pełni merytoryczny.

Autorzy i redaktorzy tomu wyrażają nadzieję, że lektura jego przyniesie wszystkim, zwłaszcza zaś temu, komu jest on ofiarowany, radość i satysfakcję.